КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЦЕНТР ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ТА ДИТЯЧОЇ ТВОРЧОСТІ»
ВІЛЬНОГІРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Схвалено	**Затверджено**
На засіданні педагогічної ради	НАКАЗ
Комунального закладу «Центр профільного навчання та дитячої творчості» Вільногірської міської ради Дніпропетровської області	Комунального закладу «Центр профільного навчання та дитячої творчості» Вільногірської міської ради Дніпропетровської області
Протокол № 4 від 28.08.2023р.	від 28.08.2023р. №16-ОД-23

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з позашкільної освіти

науково-технічного напряму

«Макраме»

(адаптована)

Початковий рівень (І рік навчання)

Основний рівень (І, ІІ роки навчання)

м. Вільногірськ 2023

Автор:

Коршок Світлана Володимирівна – керівник гуртка «Макраме» Комунального закладу «Центр профільного навчання та дитячої творчості» Вільногірської міської ради Дніпропетровської області

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Макраме є надзвичайно цікавим, стародавнім і одночасно сучасним видом декоративно-ужиткового мистецтва. На протязі тисячоліть воно використовувалось людьми для створення одягу, передачі та накопичення інформації, створення вузликового письма. Пізніше мореплавці довели до досконалості це ремесло, а жінки зуміли придати йому вишуканості та чарівності, підняв до рівня прикладного мистецтва. Так ми отримали у спадок рукоділля з короткою назвою «МАКРАМЕ».

Сучасні умільці, оволодів технікою вузликового плетіння, продовжують розвивати та удосконалювати це мистецтво. Шпагат, тасьма, різнокольорові нитки оживають в руках майстра і чарують своєю красою.

Мета програми: формування компетентностей особистості засобами мистецтва макраме.

- Пізнавальна компетентність, яка полягає у ознайомленні з одним із найцікавішим видів декоративно-прикладного мистецтва - МАКРАМЕ; українськими традиціями та звичаями, символами інших народів.
- Практична компетентність, яка полягає у оволодінні технікою макраме, формуванні вміння плести основні вузли і візерунки, виготовляти різноманітні вироби у техніці макраме.

Творча компетентність, яка забезпечує розвиток художнього смаку, творчої уяви, фантазії, вироблення індивідуального стилю роботи, майстерності при виконанні виробу, створення оригінальних виробів.

- Соціальна компетентність, яка полягає у вихованні патріотизму, поваги до народних звичаїв, традицій, національних цінностей українського народу, а також інших націй та народів; вихованні доброти, поваги, взаємодопомоги, культури праці. Навчаючись у гуртку вихованці ознайомлюються з історією розвитку вузликового плетіння в різних країнах світу та Україні, опановують мистецтво макраме від простого до складнішого, складають орнаментальні композиції, плетуть оригінальні декоративні вироби. Значна увага на заняттях приділяється розвитку фантазії, художньому смаку, творчої уяви учнів, вихованню доброти, поваги, взаємодопомоги, працелюбства.

Програма гуртка «макраме» розрахована на роботу з вихованцями молодшого, середнього та старшого шкільного віку від 9 до 16 років.

Програма розроблена на основі програми гуртка «Макраме» рекомендованої Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України лист Міністерства освіти і науки України від 02. 04. 2012 р. №1/11-4294

- Програма передбачає навчання дітей в групах початкового та середнього рівня протягом 3 років.

1-й рік - початковий рівень - 144 год. на рік, 4 год. на тиждень,

2-й рік - основний рівень - 216 год. на рік, 6 год. на тиждень, 3-й рік - основний рівень - 216 год. на рік, 6 год. на тиждень.

Програма першого року навчання передбачає вивчення основних вузлів і використання їх при плетінні різноманітних виробів .

Програма другого та третього року навчання передбачає виконання творчих проектів індивідуальних та колективних, виконання різноманітних речей

технікою макраме, якими можуть прикрашати свій побут, плести улюблені іграшки, робити різноманітні сувеніри, прикраси.

Роботи, які виконують вихованці гуртка, експонуються на конкурсах, виставках декоративно - прикладного мистецтва, народних промислів і ремесел районного та обласного рівнів.

Підведення підсумків роботи проводиться наприкінці кожного навчального року(виставки, підсумкові заняття).

ПОЧАТКОВИЙ РІВЕНЬ, ПЕРШИЙ РІК НАВЧАННЯ

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

	Розділ, тема	теоретично	практично	всього
1	Вступне заняття	2		2
2	Техніка макраме	2	2	4
3	Основні та допоміжні вузли	4	24	28
4	Плетіння виробів технікою макраме	12	72	84
5	Плетіння виробів за задумом вихованців	2	16	18
6	Екскурсії, виставки, конкурси	6		6
7	Підсумкове заняття	2		2
	Всього	**34**	**110**	**144**

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (2 год.)

Мета, завдання та зміст роботи. Організаційні питання. Техніка безпеки під час роботи гуртка.

2. Техніка макраме (4 год.)

Історія виникнення макраме в різних країнах світу. Поширення плетіння макрами на Україні. Матеріали, інструменти та обладнання для плетіння.

Виготовлення твердої подушки, обтягнутої поролоном та тканиною. Підготовка ноток до роботи. Розрахунок довжини ниток.

3. **Основні та допоміжні вузли (28 год.)**

Кріплення ниток на основу різними способами: «замочком знизу», «замочком» зверху. Кручений ланцюжок. Плоскі вузли: правосторонній, лівосторонній, «піко» з квадратних вузлів. Репсові вузли. Простий вузлик вісімка. Вузол « фріволіте». Китайський вузол. Класичні візерунки: « листочок», зигзаг, ромб,решітка, сітка. Прийом для закінчених робіт: чистий край, китиці.

4. Плетіння виробів технікою макраме (84 год.)

Використання різних матеріалів при плетінні виробів технікою макраме. Розрахунок кількості та довжини ниток. Послідовність виконання робіт. Оформлення та оздоблення робіт. Плетіння сувенірів, брелоків для ключів, закладок,квітів, жіночих прикрас (браслетів).

5. Плетіння виробів за задумом вихованців (18 год.)

Огляд літератури та періодичних видань. Вибір та виготовлення робіт за власним бажанням. Самостійна розробка ескізу, складання та запис схеми виробу. Виготовлення.

6. Екскурсії, виставки, конкурси (6 год.)

7. Підсумкове заняття (2 год.)

ОСНОВНИЙ РІВЕНЬ , ПЕРШИЙ РІК НАВЧАННЯ.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

	Розділ, тема	**теоретично**	**практично**	**всього**
1	Вступне заняття	3		3
2	Вузли та візерунки	7	38	45
3	Плетіння пласких іграшок	3	18	21
4	Макраме в художньому оформленні житла та одягу	9	72	81
5	Виконання творчих робіт за задумом вихованців	6	48	54
6	Конкурси, виставки	9		9
7	Підсумкове заняття	3		3
	Всього	**40**	**176**	**216**

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

1. Вступне заняття (3 год.)

Мета, завдання та зміст роботи гуртка. Організаційні питання. Техніка безпеки при роботі технікою макраме. Демонстрація готових виробів, виконаних вихованцями минулих років.

2. Вузли та візерунки (45 год.)

Орнаментальні вузли - китайський вузол, «жозефіна»,турецький , галс тучний, вірменський, вузол хамелеон. Схематичний запис вузлів, візерунків, прийомів. Оформлення альбомів пам’яток. Прийоми плетіння по колу, прийом закінчення виробу (чистий край) , прийоми розширення та звуження плетеного полотна.

Робота вихованців за індивідуальними завданнями. Плетіння композиційного візерунка « хвилинка», оздоблювальної смужки «мережка».

3. Плетіння пласких іграшок (21 год.)

Застосування техніки макраме для виготовлення пласких іграшок. Плетіння іграшок: клоун, лялька, гном. Плетіння іграшок тварин: рибка, кішка, бджілка, метелик, пінгвін, жабка, павучок, собачка, білочка, коза, ведмедик, конячка (за вибором вихованців).

4. Макраме в художньому оформленні житла та одягу (81 год.)

Практичне використання макраме. Оздоблення інтер’єру та одягу елементами та виробами макраме. Жіночі прикраси. Дитячі вироби. Вибір кольору в сучасному інтер’єрі.

Плетіння комплекту серветок для кави, декоративні кошики, кашпо для вітальні, панно - кишені, абажур з каркасом, декоративні полички, рамки для дзеркала (за вибором вихованців). Плетіння жіночих прикрас : браслети, кулони, кольє, пояси, комірці, краватки, косметички, кишеньки для мобільних телефонів.

5. Виконання творчих робіт за задумом вихованців (54 год.)

Розробка творчих робіт за задумом вихованців. Основні етапи творчого процесу

При виконанні виробу : вибір теми, складання ескізу та схеми, вибір вузлів та візерунків, добір матеріалу і деталей.

Плетіння виробів за індивідуальним задумом вихованців.

6. Конкурси виставки (9 год.)

7. Підсумкове заняття (3 год.)

ОСНОВНИЙ РІВЕНЬ, ДРУГИЙ РІК НАВЧАННЯ.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

	Розділ, тема	**теоретично**	**практично**	**всього**
1	Вступне заняття	3		3
2	Орнаментальні вузли та візерунки	7	26	33
3	Макраме та інші види українського декоративно - ужиткового мистецтва	8	40	48
4	Плетіння української народної іграшки	2	22	24
5	Плетіння болгарських « мар терничок» і молдавських «марцешорів»	1	5	6
6	Плетіння сучасних жіночих прикрас	6	48	54
7	Виконання творчих робіт за задумом вихованців	5	34	39
8	Конкурси, виставки	6		6
9	Підсумкове заняття	3		3
	Всього	**41**	**175**	**216**

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

І.Вступне заняття (3 год.)

Мета, завдання та зміст роботи гуртка. Організаційні питання. Техніка безпеки під час занять у гуртку. Перегляд нової літератури, демонстрація готових виробів, виконаних вихованцями минулих років.

2.Орнаментальні вузли та візерунки (33 год.)

Техніка виконання орнаментальних вузлів : « піраміда», японський вузол;

Візерунки : «павутинка», «віконце», «близнятко», «ялинка». Прийом «

батерфляй» при виконанні великих робіт з довгими нитками. Схематичний запис узорів. Оформлення альбомів пам'яток.

3 **.Макраме та інші види українського декоративно - ужиткового мистецтва (48 год.)**

Поєднання макраме з писанкарством. Оплітання крашанок візерунком « сітка « , «ланцюжки « , « бриди». Українська народна вишивка інтерєрного призначення. Види рушників та їх призначення. Орнаменти. Символи рослин тварин - невідємна частина оздоблення рушників. Складання візерунків. Оплітанн я писанок та крашанок різними візерунками технікою макраме. Знайомство з технікою кавандолі. Плетіння панно технікою кавандолі. прикрашання рушника візерунком «шах матка» та китицями. Виготовлення кошиків, підставок, серветок для писанок та крашанок.

4 .Плетіння української народної іграшки (24 год.)

Особливості української народної іграшки. Український національний одяг. Основні кольори, елементи одягу, прикраси. Плетіння ляльки- іграшки. Плетіння та оздоблення віночка квітами. Плетіння українського національного одягу для ляльки.

5 .Плетіння болгарських «мартеничок» та молдавських «марцешорів» (6 год.)

Особливості плетіння болгарських «мартерничок» та молдавських «марцешорів». Поєднання червоного та білого кольорів. Виготовлення подарунків.

6 **.Плетіння сучасних жіночих прикрас (54 год.)**

Особливості виготовлення жіночих прикрас у техніці макраме. Догляд за плетеними речами. Плетіння пляжних сумок, прикрас. Поєднання різних вузлів та візерунків. Поєднання різних кольорів та фактури ниток. Оздоблення виробів.

7 .Виконання творчих робіт за задумом вихованців (39год.)

Ознайомлення з новинками техніки макраме з різних джерел. Основні етапи процесу при виконанні виробу: вибір теми, складання ескізу та схеми, вибір вузлів та візерунків, добір матеріалу. Плетіння робіт за вибраним зразком.

8. **Конкурси, виставки (6 год.)**

9. **Підсумкове заняття (3 год.)**

ПРОГНОЗОВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Учні повинні знати :

- макраме як вид декоративно - ужиткового мистецтва;
- історію макраме;
- інструменти ,матеріали, обладнання для макраме;
- способи плетіння основних і допоміжних вузлів, візерунків;
- способи виготовлення різноманітних виробів, сувенірів;
- українські народні традиції, звичаї, символи.

Учні повинні вміти:

- користуватися основними інструментами;
- плести основні вузли і візерунки макраме;
- підбирати матеріали за фактурою і кольором;
- працювати з умовними знаками та схемами;
- користуватися різними схемами з макраме;

- складати власні схеми;
- виготовляти різноманітні вироби, та сувеніри;
- виготовляти різні оздоблювальні елементи до виробів та сувенірів;
- поєднувати макраме з різними техніками декоративно - ужиткового мистецтва;
- користуватися різноманітними джерелами інформації про техніку макраме.

МАТЕРІАЛИ ТА ІНСТРУМЕНТИ

Матеріали

1. різнокольорові мотузки, шнури, нитки різної фактури та товщини
2. металеві та пластмасові кільця;
3. різноманітні за формою та кольором намистини;
4. тверда подушка, обтягнута поролоном та тканиною;
5. металевий дріт різного діаметру;
6. палички;

Інструменти

1. ножиці;
2. шпильки;
3. гачки;
4. голки, булавки;
5. запальничка;
6. сантиметрова стрічка;
7. нитки для пришивання